

KREDARICA

BILTEN DRUŠTVA SLOVENCEV V NOVEM SADU

ISSN 1821-1070 Letnik XVII. št. 67-68 E-mail: pisarna@kredarica.org Novi Sad julij-december 2017

DOBRODOŠLI DOMA

V. DNEVI SLOVENSKE KULTURE

XIV. KONCERT SLOVENSKE PESMI IN POEZIJE

KREDARICA

DRUŠTVO SLOVENCEV
KREDARICA

1997 - 2017
PRVIH 20 LET

Foto: Đorđe Veselinov

NOVI PREDSEDNIŠKI MANDAT BORUTA PAHORJA

Volitve predsednika Republike Slovenije 2017 so potekale v nedeljo, 22. oktobra 2017. Aktualnemu predsedniku Republike Slovenije Borutu Pahorju se je predsedniški mandat iztekel 23. decembra 2017. Razpis volitev je bil mogoč najprej 135 in najkasneje 75 dni pred iztekom mandata aktualnega predsednika. Volitve je 11. avgusta 2017, v Narodni galeriji, z Odlokom o razpisu volitev predsednika republike, v skladu s 103. členom Ustave Republike Slovenije in 1. odstavkom 5. člena Zakona o volitvah predsednika republike, razpisal predsednik Državnega zbora Republike Slovenije, Milan Brglez. Predsedniški kandidati so zato lahko začeli z zbiranjem podpisov podpore h kandidaturam. Kandidat za zmago v prvem krogu je potreboval absolutno večino glasov vseh

volilnih upravičencev, ki so se glasovanja udeležili. Če nihče izmed kandidatov ne bi osvojil tega deleža, se izvede drugi krog volitev, v katerem se za zmago potegujeta dva kandidata iz prvega kroga volitev, ki sta prejela največje število glasov. Če je kandidatov, ki so dosegli enako število glasov več, se tiste, ki se uvrstijo v drugi krog, določi z žrebom. Državna volilna komisija (DVK) je določila datum drugega kroga predsedniških volitev, ta se mora v skladu z zakonom izvesti najkasneje 21 dni po prvem krogu, to je do nedelje, 12. novembra 2017, ki je tudi datum drugega kroga volitev. Nov predsedniški mandat je dobil Borut Pahor po drugem krogu volitev s 53,09 odstotkov glasov, Marjan Šarec, ki je bil protikandidat v drugem krogu, pa je zbral 46,91 odstotka glasov. Volilna udeležba je bila 42,13 odstotna. Novoizbrani predsednik Borut Pahor se je po objavi rezultatov zahvalil volivcem, podpornikom, še posebej pa predsednikoma SD Dejanu Židanu in Desus Karlu Erjavcu, ki sta ga v volitvah podprla. Izzivalcu Marjanu Šarcu je čestital za odličen rezultat. »Pred petimi leti so zame glasovali, ker so bili proti takratnemu predsedniku, tokrat pa zato, ker so bili za sedanjega predsednika in za našo politiko. Po dvajsetih letih se je tako prvič zgodilo, da je nekdo na tako visokem položaju dobil vnovičen mandat,« je izjavil Pahor ter poudaril, da se je iz te kampanje veliko naučil.

Viri: Wikipedija, prosta enciklopedija, Državna volilna komisija Republike Slovenije, ČGP Delo
Priredila: Elza Ajduković

VPIS V POSEBNI VOLILNI IMENIK SLOVENSKE NARODNE MANJŠINE

Zakon o nacionalnih svetih narodnih manjšin iz leta 2009 je omogočil vpis v posebne volilne imenike narodnih manjšin v Srbiji. Obrazec za vpis lahko prevzamete v pisarni društva.

Na podlagi Zakona o varovanju osebnih podatkov, ki velja od 1. 1. 2009, je za vpis v posebni volilni imenik potrebno izpolnjeni zahtevek za vpis osebno dostaviti pristojni občinski upravi, kjer imate prijavljeno prebivališče – ob predložitvi osebne izkaznice. Zakon tudi dopušča, da izpolnjen zahtevek skupaj s fotokopijo osebne izkaznice pošljete priporočeno na naslov vaše pristojne občinske

uprave. Pristojna občinska uprava bo na vaš naslov v 15 dneh poslala Odločbo o vpisu v posebni volilni imenik.

Vpis v posebni volilni imenik je oproščen plačila administrativnih stroškov. Z vpisom v posebni volilni imenik se ne izgubijo druge volilne pravice. Z Odločbo o vpisu v posebni volilni imenik slovenske narodne manjšine se pridobi pravica do udeležbe na neposrednih volitvah Slovenskega nacionalnega sveta, ki so vsaka štiri leta. Pričakujemo, da bodo volitve za nove sestave Nacionalnih svetov razpisane sredi leta 2018.

PRVIH DVAJSET LET DRUŠTVA SLOVENCEV KREDARICA NOVI SAD 1997-2017

SEZNAM USTANOVITELJEV DRUŠTVA 25. FEBRUAR 1997

Ustanovna skupščina Društva Slovencev je bila 25. februarja 1997. Pobudnik ustanovitve Franc Mihevc in ostali soustanovitelji Ana Mihevc, Ivanka Mihevc, Albert Kužner, Franc Koše, Peter Barbek, Franc Ploh, Franc Cevc, Ljiljana Cevc, Valerija Hajdu Kosec, Jožef Hertl, Helena Hribar, Milan Podgornik, Ivan Zavrtanik, Albin Zavrtanik, Silva Stakič, Valerija Volkar, Emil Volkar st., Emil Volkar ml. so se s svojim podpisom soglasja vpisali v zgodovino nastanka Društva Slovencev.

PRIZNANJE IN ZAHVALA URADA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Društvo Slovencev Kredarica je prejelo ob 20-letnici delovanja priznanje in zahvalo za neprecenljiv prispevek k ohranjanju slovenske identitete v Republiki Srbiji od Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki jo je predsedniku DS Kredarica Ivanu Zavrtaniku izročil minister Gorazd Žmavc.

SEZNAM PREJEMNIKOV ZLATIH KOLAJN Z GRBOM DRUŠTVA ZA ZASLUGE OB 20. OBLETNICI

Upravni odbor Društva Slovencev Kredarica je na 1. redni seji 21. januarja 2017 sprejel sklep o podelitvi kolajn ob 20. jubileju za:

Organizacije

- Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu,
- Veleposlaništvo Republike Sloveniji v Srbiji,
- Združenje Slovenska izseljenska matica,
- Mestna hiša Novi Sad.

Posamezniki

- Rajko Marić, častni konzul Republike Slovenije v Vojvodini,
- msgr. Stanislav Hočevar, beograjski nadškof in metropolit,
- Ana Mihevc, prva članica in soustanoviteljica DS Kredarica,
- Jožef Hertl, najstarejši član in soustanovitelj DS Kredarica,
- Emil Volkar st., posmrtno, soustanovitelj DS Kredarica,
- Angela Arandelović, ena od prvih treh učiteljic slovenskega jezika DS Kredarica,
- Zlata Radisavljević, prva urednica Biltena Kredarica,
- Marija Lovrić, urednica rubrike Predstavljamo naše člane Biltena DS Kredarica.

SEZNAM PREJEMNIKOV ZAHVAL Z ZLATIM GRBOM DRUŠTVA ZA ZASLUGE OB 20. OBLETNICI

Upravni odbor Društva Slovencev Kredarica je na 1. redni seji 21. januarja 2017 sprejel sklep o podelitvi zahval ob 20. jubileju za:

Organizacije

- Nacionalni svet slovenske narodne manjšine v Republiki Srbiji,

- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije,
- Zavod za šolstvo Republike Slovenije,
- Vlada Avtonomne pokrajine Vojvodine,
- Kulturni center Mesta Novi Sad,
- Srbsko narodno gledališče Novi Sad,
- Glasbena mladina Novi Sad,
- Židovska občina Novi Sad,
- Baletna šola Novi Sad,
- Muzej Vojvodine Novi Sad,
- Pokrajinski muzej za varnost narave Novi Sad,
- Biblioteka Matice srbske Novi Sad,
- Slovenski poslovni klub Beograd,
- Urad za lokalno upravo in nacionalne manjšine

Republike Srbije,

- Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto Republika Slovenija,
- Društvo Slovencev Sava Beograd,
- Društvo Slovencev Triglav Subotica,
- Društvo Slovencev Planika Zrenjanin,
- Slovenska kulturna skupnost France Prešeren Niš,
- Društvo Slovencev Kula Vršac,
- Društvo Slovencev Emona Ruma,
- Združenje Slovencev Južnega Banata Logarska dolina Pančevo.

Posamezniki

- Janez Rogelj, sekretar Slovenske izseljenske matice leta 1997,
- Rut Zlobec, napotena učiteljica dopolnilnega pouka slovenskega jezika v DS Kredarica,
- Barbara Goršič, napotena učiteljica dopolnilnega pouka v DS Kredarica,
- mag. Borut Pavlič umetniški vodja MoPS DS Kredarica,
- Dunja Huzjan, dirigentka MePZ DS Kredarica,
- Milan Bireš, um. vodja Ansambla DS Kredarica,
- Maja Grgič, režiserka filmov *Prvih dvajset let, Slovenija v srcu* in *Fantje* o DS Kredarica in njegovih sekcijah.

Mediji

- RTV Slovenija, redakcija radijske oddaje Slovenecem po svetu,
- RTV Vojvodina,
- TV KANAL 9 Novi Sad,
- Novosadska televizija,
- TV Panonija Novi Sad.

LETNI POSVET Z DRUŠTVI SLOVENCEV V SRBIJI

V Beogradu je 26. 9. 2017 potekal letni posvet Ura da Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije z društvi Slovencev v Republiki Srbiji. Vladimir Gasparič, veleposlanik Republike Slovenije v Republiki Srbiji je pozdravil prisotne, potem so nadaljevali posvet Marjan Cukrov, višji svetovalec pri USZS in Marko Koprivc, sekretar na Uradu za razvoj izobraževanja na MIZŠ ter predstavniki slovenskih društev v Srbiji.

Tema pogovora je bil pregled delovanja društev za leto 2017. Društvo so predstavljali predsednik Ivan Zavrtanik, Đorđe Veselinov in Elza Ajduković, ki so pripravili vsebinsko poročilo o realiziranih projektih v letu 2017 in napovedali dogodke do konca leta.

Novosti v delu USZS je opisal predstavnik Urada, Marjan Cukrov in razkril ključne datume prihajajo-

čega Javnega razpisa. O izvajanju dopolnilnega pouka je govoril predstavnik MIZŠ, Marko Koprivc, prisotni učitelji slovenščine v Srbiji pa so opisali svoje izkušnje pri delu.

V diskusiji so razpravljali o vlogi in obstoju kulturnih društev, o vrednotenju pri razporejanju sredstev razpisa, pomenu dopolnilnega pouka slovenščine, položaju študentov iz slovenskih društev iz Srbije, ki nadaljujejo izobraževanje v Sloveniji in težavah pri pridobitvi štipendije, točkovanju, zdravstvenem zavarovanju, itd.

Po zaključenem uradnem delu je sledilo sproščeno druženje. Kot vselej, je imel tudi letošnji posvet veliko težo za slovensko manjšinsko skupnost v Republiki Srbiji, posebej tudi za njeno povezovanje z Republiko Slovenijo.

Besedilo: Elza Ajduković

V. DNEVI SLOVENSKE KULTURE

Od 16. do 18. novembra 2017 je Društvo Slovencev Kredarica v Novem Sadu priredilo V. Dneve slovenske kulture. Dogajanje je bilo v duhu 20. obletnice ustanovitve društva.

1. DAN OTVORITEV

Prireditve se je začela v četrtek, 16. novembra s slavnostno otvoritvijo razstave pod naslovom Prvih dvajset let, kjer so bile razstavljene slike, spominki, zahvale, priznanja, darila posameznikov ali skupin, publikacije, fotografije in avdio ter video material, ki ga je društvo zbralo ali ustvarilo med dvajsetletnim delovanjem. Predsednik društva Ivan Zavrtanik se je v pozdravnem govoru zahvalil vsem, ki so se zbrali ali podprli manifestacijo, govor pa je zaključil rekoč, da je ob 20. obletnici razstavljen velik del materialne dediščine, medtem ko je nematerialna dediščina, ki jo hranijo člani društva, v svojih spominih na vse, kar so ustvarili skupaj, nemerljiva. Rajko Marić, častni konzul Republike Slovenije v Vojvodini, je govoril o pomenu društva v multikulturalnem Novem Sadu in ugledu, ki ga uživa zaradi dolgoletne promocije slovenske kulture. Aleksandar Petrović, namestnik župana Novega Sada je pohvalil društvo in njegovo dolgoletno delo ter dodal, da je zahvaljujoč tudi Kredarici, sodelovanje Slovenije in Srbije na vseh nivojih, od lokalnega do meddržavnega zelo dobro ne samo v

kulturi, temveč tudi v politiki in gospodarstvu. Višji svetovalec Urada za Slovence po svetu, Marjan Cukrov je govoril o nastanku društva v političnih razmerah, ki so zahtevale izreden pogum, ko so Slovenci iz Novega Sada prvi in edini stopili naprej in javno rekli, da so Slovenci in da si želijo ohraniti svojo identiteto. Dejal je, da je Kredarica med najboljšimi, če ne celo najboljše slovensko društvo na svetu, dobro organizirano, z veliko idej in mlado ekipo, ki zagotavlja kontinuiteto. Dodal je še, da se je minister za Slovence po svetu Gorazd Žmavc v imenu Republike Slovenije ob večih priložnostih uradno zahvalil predsedniku Vlade APV Igorju Miroviću kot tudi županu mesta Novi Sad Milošu Vučeviću za položaj in podporo, ki so ju Slovenci deležni v Novem Sadu, Vojvodini in Srbiji. Potem je bila razstava uradno otvorjena. V prijetnem vzdušju so si prisotni ogledovali razstavljene predmete, na video panoju so se vrteli filmi o društvu, v ozadju se je slišala slovenska glasba, z zanimanjem so listali albume s fotografijami, ljudje so lahko prebrali od koga vse je društvo prejelo zahvale in priznanja, nekateri so občudovali spominke o slovenskih znamenitostih-panjske končnice, kozolce, idrijsko čipko, lutke oblečene v gorenjsko in belokranjsko narodno nošo, ure, pokale, plakete, čestitke ob praznikih, pozdrave s potovanj, zbirko biltenov Kredarica, publikacije. Razstava je pri nekaterih obudila spomin na dogodke, ki so jim bili priča, pri drugih pa navdušenje ali vzpodbudo za naprej.

2. D A N XIV. VEČER SLOVENSKE POEZIJE

V Kulturnem centru Novi Sad je bil Večer slovenske poezije na katerem so učenci dopolnilnega pouka slovenskega jezika, kulture in tradicije iz SD Ivan Cankar Sarajevo, ZDO Jožef Špringer Kakanj in ZD Zenica iz DS Kredarica Novi Sad pod mentorstvom učiteljic Mateje Kregar in Rut Zlobec zaznamovali 500. obletnico reformacije. Predsednik Ivan Zavrtanik je v uvodu pozdravil prisotne in vročil predstav-

niku Kulturnega centra Mirsadu Avdiću zahvalo ob 20-letnici društva za dolgoletno sodelovanje in podporo, ki je v nekaj besedah opisal zgodovino nastanka in delovanje Kulturnega centra v Novem Sadu in čestital Kredarici za jubilej. Program sta povezovali Nina Stanimirov Veriš in Isidora Veriš. V vsebinsko strnjenem programu so vsi, od malčkov do najstnikov in starejših učencev pokazali velik napredek pri

znanju slovenščine, bilo je pesmi, recitacij in kratkih iger, na koncu pa še narodna in zabavna glasba mladih nadobudnežev članov Jazz ansambla iz ZSO Jožef Špringer iz Kakanja, ki so navdušili publiko. Glasbena umetnika iz Novega Sada, Sead Lorbek na klavirju in Agota Vitkai, solo petje sta izvedla skladbo Velike besede Josipa Lorbeka Pepija. Bilo je čudovito, dvorana polna publike, otroci, starši, tete, strici, dedki in babice, najstniki in študenti. Društvo so ljudje in prihodnost društva je v njihovih rokah. To je bilo treba videti in doživeti.

3. D A N ODPRTA VRATA

Dopoldne je bilo srečanje učencev DPS na delavnici Odprta vrata slovenskega jezika, kjer so učenci naredili plakate na temo Reformacija. Učiteljice so skozi slikovit prikaz preteklosti učence seznanile s pomenom reformacije za slovenski jezik in pismenost. Razen učiteljic Mateje Kregar in Rut Zlobec sta sodelovali še Nina Stanimirov Veriš, učiteljica razrednega pouka in pisateljica Marija Lovrić, članice Kredarice.

3. DAN XIV. VEČER SLOVENSКИH PESMI

V uvodu je predsednik Ivan Zavrtanik pozdravil prisotne in vročil zahvalo ob 20. letnici društva predstavnici Muzeju Vojvodine Vladimiri Stanisavljević in ravnateljici Baletne šole ter članici Upravnega odbora DS Kredarica Sanji Vučurević, ki sta se ozrli na dolgoletno sodelovanje z društvom in pripravljeno-stjo, da se tako nadaljuje tudi v prihodnje.

Potem je sledil celovečerni koncert na katerem so se predstavili posebni gostje iz Slovenije MePZ Cominum iz Komna in MePZ Ivana Cankarja iz Vrhnike ter zbori slovenskih društev v Srbiji, in sicer MePZ DS Planika Zrenjanin, MePZ DS Triglav Subotica, Pojoča družba DS Sava Beograd ter MoPS in MePZ DS Kredarica kot gostitelja koncerta. Sodelovalo je 160 izvajalcev, ki so zaključili večer s skupnim nastopom na odru s tradicionalno Avsenikovo Slovenija od kod lepote tvoje. Pesem je odmevala v čudoviti dvorani novosadske sinagoge, ki je bila prepolna publike. Aplavzi so nagradili pevce. Program je povezovala Nina Stanimirov Veriš.

GOSTOVANJE UČENCEV IZ BIH

Predstavniki Upravnega odbora ter starši in učenci DS Kredarica so v petek 17. novembra sprejeli učence dopolnilnega pouka iz BiH, ki so pod vodstvom predsednic slovenskih društev Verice Džindo iz Sarajeva, Iris Praščakov iz Zenice in Davorke Drijenčić iz Kaknja gostovali v Novem Sadu. Potem so vsi skupaj sodelovali na Večeru slovenske poezije in v soboto na Odprtih vratih slovenskega jezika. DS Kredarica je organiziralo namestitev pri gostiteljih učencih in starših oz. članih društva ter aktivnosti kot so ogled Muzeja Vojvodine in Naravoslovnega muzeja, Petrovaradinske trdnjave in obisk njenih podzemnih hodnikov. Potem so si še ogledali mestne znamenitosti, da bi se zvečer vsi skupaj zbrali na koncertu.

V nedeljo so jih starši in učenci gostitelji ter predstavniki društva pospremili na pot proti domu. Sklenila so se nova prijateljstva med učenci, spletle so se nove vezi, delali so se novi načrti za naprej. Na vseh prireditvah V. Dnevi slovenske kulture je bilo čez 200 sodelujočih v programu, ki je bil v celoti v slovenskem jeziku in zelo razgiban. Na tridnevnem dogajanju je bilo čez 700 obiskovalcev, dvorane so bile polne, medijsko pa so ga podprle lokalne televizijske hiše, ki so napovedale in ves čas spremljale dogajanje. Izjave za medije so dali predstavniki društva in inštitucij, ki so podprle projekt, in sicer Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Mestna uprava za kulturo Novi Sad in drugi.

MIKLAVŽEVANJE

V petek 15. decembra 2017 je Društvo Slovencev Kredarica organiziralo Miklavževanje za najmlajše člane, učence dopolnilnega pouka slovenskega jezika, kulture in tradicije.

Skupaj z učiteljico Rut Zlobec so pripravili kulturni program, v katerem so recitali in pripovedovali zgodbe o prihodu zime, o levčku in dedku Mrazu.

Ob spremljavi člana društva, Borisa Veriša na kitari so skupaj s starši in publiko zapeli pesmice, Miklavž pa jim je za nagrado prinesel novoletna darila.

Na predstavi se je zbralo veliko otrok in staršev, ki so v prazničnem vzdušju spremljali program, še posebej pa so bili navdušeni nad Kamišibaj predstavico o mucku, ki jo je pripravila učenka dopolnilnega pouka Dora Mitrović.

Besedilo in foto: Olivera Veselinov

BOŽIČNA MAŠA

V sredo 27. decembra 2017 je bila v cerkvi Ime Marijino v Novem Sadu božična maša v slovenskem jeziku v organizaciji DS Kredarica. Mašo je po tradiciji daroval msgr. Stanislav Hočevar, nadškof in metropolit beograjski. V božji službi sta prvič sodelovala Andrej Sokol, bogoslov in Hrvoje Špehar, diakon kot spremljava iz beograjske nadškofije.

Na maši je pel MePZ DS Kredarica pod vodstvom dirigentke Dunje Huzjan. Po maši so se člani društva družili v prostorih društva in se pogovarjali z visokim slovenskim cerkvenim dostojanstvenikom o prazniku in običajih ob božiču. Msgr. Stanislav Hočevar je ob tej priložnosti v intervjuju na Novosadski televiziji spregovoril o božiču in njegovem pomenu.

Besedilo in foto: Sonja Golubović

KONCERT NA TRGU

Mešani pevski zbor DS Kredarica se je v nadaljevanju po božični maši predstavil na tradicionalni prireditvi Winterfest 2017 na mestnem trgu Novega Sada in v prazničnem novoletnem vzdušju pod vodstvom Dunje Huzjan in klavirsko spremljavo Jožefa Ritterja zapel slovenske božične in novoletne pesmi pred številno publiko.

DS KREDARICA NA 62. MEDNARODNEM SEJMU KNJIG V BEOGRADU

Letošnji 62. Mednarodni sejem knjig v Beogradu je bil od 22. do 29. oktobra 2017. Pokrajinski sekretariat za izobraževanje, predpise, upravo in nacionalne manjšine – nacionalne skupnosti in Pokrajinski

sekretariat za kulturo, javno obveščanje in odnose z verskimi skupnostmi Izvršnega sveta APV sta organizirala stojnico *Vojvodina – več od knjige*. Na tej stojnici smo tudi mi razstavili izdelke založništva v slovenskem jeziku: Biltene Kredarica, katerih izhajanje finančno podpirata Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu in Pokrajinski sekretariat APV za kulturo. Poleg biltenov je bila na stojnici razstavljena tudi slikanica za otroke *Zvita kura*, avtorice Marije Lovrić. Izdaje so izzvale veliko zanimanja in so na koncu razdeljene.

Nemčija je bila kot država častni gost, njena predstavnica pa nobelovka Herta Müller. Geslo sejma je bilo Četiri zemlje – jedan jezik (štiri države – en jezik), Nemčija, Švica, Lichtenstein in Avstrija. Na svoji stojnici je Nemčija predstavila bogato književno in izdajateljsko produkcijo, poleg posebnih sejmskih programov je predstavila avtorje, prevajalce, založnike, distributerje, kot vse tiste ki so na različne načine v zvezi s knjigo in kulturo v nemškem jeziku. Pomembne predstavitve knjig so bile v dvorani Vasko Popa in Borislav Pekić. Skupaj se je predstavilo 519 razstavljencev, od teh 403 domačih in 116 iz tujine. Obiskalo ga je 187.457 ljudi.

Besedilo: Marija Lovrić

NAŠA SLOVENSKA POTICA

V vasi Gudurica je 30. septembra 2017 že osmič potekala prireditev Naša slovenska potica v organizaciji Društva Slovencev Kula. Sodelovalo je pet slovenskih društev (Planika Zrenjanin, Kredarica Novi Sad, Logarska dolina Pančevo, Drago Čeh Bor in Brata Jenko Leskovac) ter veleposlaništvo Republike Slovenije v Beogradu. Strokovna žirija, v kateri sta bila profesorja Jano Sič in Milojka Josimov s Kmetijske šole v Vršču, je pokusila 17 potic.

Največ točk je dobila potica, ki jo je naredila Jasmina Veselinov iz Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada. Na drugo mesto se je uvrstilo Veleposlaništvo, na tretje pa Biserka Sokolović iz Leskovca. Spremljevalni program so priredili otroci DPS v Gudurici pod mentorstvom učiteljice Rut Zlobec, potem pa je nastopila Radmila Trifunović iz slovenskega društva iz Bora.

Besedilo in foto: Dorđe Veselinov

SODELOVANJE NA LIKOVNI KOLONIJI V TUZLI 2017

Kljub omejenim sredstvom je Združenje občanov slovenskega porekla iz Tuzle uspelo organizirati od 14-20. 8. 2017 že četrto Likovno kolonijo Slovenci v Tuzli 2017. Zanimanje za kolonijo je bilo veliko, saj se je prijavilo več slikarjev kot ponavadi. Bilo nas je iz Slovenije, Hrvaške, Srbije, Kanade in BiH. Zamisel mentorice Borke Jokić, sicer prosvetne delavke je bila, da se nam dva dni pred zaključkom pridruži šest talentiranih otrok, po trije iz dveh tamkajšnjih šol, kjer ona poučuje likovno vzgojo. Ideja se je dobro obnesla, otroci pa so bili počaščeni z udeležbo in naredili zares zanimive slike, nam pa je godilo druženje z mladimi. Na programu je bil tudi ogled Gradačca in Srebrenika, ki smo ga izkoristili za druženje in spoznavanje okolice. Zahvaljujoč gostoljubju dragih gostiteljev, je bilo slikanje kljub veliki vročini prijetno. Narejeno je veliko dobrih slik. Vsak udeleženec je moral narediti dve sliki, eno z motivom Tuzle, drugo pa po lastni izbiri.

Bili smo nameščeni v hotelu Tuzla, z mojega okna je bil razgled na novi hotel, ves v steklu, v katerem se je zrcalila okolica. Na nasprotni strani je bil razgled na veliko zasebnih hišic na pobočju griča. To me je navdihnilo, da naslikam staro in novo Tuzlo, življenje v višino in širino. Razstava, ki je bila kot krona našega slikanja, je bila zelo zanimiva. Dragica Tešić, predsednica združenja je bila zelo zadovoljna z našimi slikami, zlasti pa je bila srečna, da je župan Tuzle, Jasmin Imamović otvoril razstavo. Za darilo smo dobili knjigo Amalija, biografijo Amalije Lebeničnik s

posvetilom. Knjigo sem takoj prebrala in jo podarjam naši knjižnici. Pisana je dvojezično, lik Amalije pa si je zaslužil, da ga spozna čim več ljudi. Delo, druženje in razstava so se odvijali v Hiši plamena miru, ob spremljavi medijev. Z lepimi spomini s slovenskega združenja tudi izven Slovenije, smo se poslovili z željo vseh, da se tako lepa tradicija še nadaljuje.

Besedilo in foto: Marijana Gregl Bikar

MOPS DS KREDARICA NA DNEVIH SLOVENSKE KULTURE V PULJU

Moška pevna skupina Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada je bila od 20. do 22. oktobra 2017 na gostovanju v Komnu v Sloveniji in v Pulju na Hrvaškem, kjer sta bila prirejena celovečerna koncerta. Prvi koncert je bil 20. oktobra v Komnu v OŠ Antona Šibelja – Stjenka, kjer nas je ugostilo Kulturno društvo Cominum in člani njihovega mešanega pevskega zbora. Drugi koncert je bil 21. oktobra v Pulju v cerkvi sv. Franja u okviru manifestacije Dnevi slovenske kulture, ki je potekala v šestih slovenskih društvih v Istri hkrati. Naš gostitelj je bilo Slovensko kulturno društvo Istra iz Pulja. Na tem koncertu je poleg naše skupine sodelovala tudi Ženska vokalna skupina Mezzo iz Novega mesta. Koncerta sta bila zelo uspešna, a pohvala publike fantastična (intonacija, muzikalnost, fraze in izgovor slovenskega jezika), čemur v prid je bil tudi aplavz in nekajkratno klicanje na "bis-še" po vsakem od obeh nastopov.

Po koncertih je bilo druženje in pogovor o sodelovanju v prihodnje. Zahvala gre Vesni Vukšinić Zmaić, predstavnici puljskega društva in njihovim članom

ter Ingrid Tavčar, predstavnici komenskega društva in njihovega zbora, ki sta organizirali realizacijo nastopa in priredili prisrčen sprejem. Zahvaljujemo se Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu in vodji projekta Đorđetu Veselinovu iz Kredarice, ki sta nam omogočila realizacijo srečanja z našimi rojaki v Sloveniji in na Hrvaškem.

Besedilo: mag. Borut Pavlič, um. vodja

Foto: Đorđe Veselinov

DUŠAN VUJOŠEVIĆ, dipl. ing. strojništva

Med starejšimi člani DS Kredarica, še malo pa s polnoletnim članstvom, je Dušan Vujošević, zelo aktiven član in član Delegatske skupščine društva. Znan nam je kot filatelist po svojem razstavljanju poštних znamk na razstavah *Slovenija od kod lepote tvoje* v okviru društva, kjer je tesno sodeloval z Albertom Kužnerjem, soustanoviteljem in prvim sekretarjem DS Kredarica. Razstavljanje na razstavah ga veseli, letos je prvič sodeloval na mednarodni razstavi v Temišvari, kjer je dobil diplomo in medaljo. Čestitamo! Ob tej priložnosti vam ga predstavljam.

Ali bi mi, prosim, povedali kaj o sebi?

Rojen sem v Beogradu, 23. januarja 1953. Mati Marija in oče Nikola sta takrat študirala tam. V Novi Sad smo se priselili 1957, ker sta moja starša bila vključena v izgradnjo novega vodovoda v Novem Sadu. Do upokojitve sta ostala zvesta službovanju pri Vodovodu. Mati je bila po poklicu tehnolog, oče pa je bil gradbeni inženir hidro smeri. Oče je znan tudi kot projektant Reni vodnjaka, ki še danes tvori temelj vodooskrbe Mesta. Osnovno šolo in gimnazijo sem končal v Novem Sadu. Tudi študiral sem v Novem Sadu in sicer termoelektrotehniko s strojništvom na Fakulteti tehničnih znanosti. Diplomiral sem leta 1979 s temo Izkoriščanje solarne energije.

Kaj vas navedlo da ste se odločili za poklic strojništva?

Moji starši so, kot sem dejal, tehnične stroke. Zaradi tega sem se tudi jaz odločil za tehniko, toda konkretna opredelitev je bila strojništvo. Želel sem se izkazati na področju, ki ni odvisno od opredelitve staršev. In sedaj pred upokojitvijo, lahko rečem da nisem zgrešil. Strojništvo mi je omogočilo zaposlitev, egzistenco in veliko lepega in včasih tudi razburljivega. Seveda tudi potovanja.

Kako poteka vaše delo?

Zaposlil sem se maja 1980 v projektivni hiši Vojvodina invest, naknadno je Vojvodina invest preimenovala v Pro Ing. Delal sem kot projektant termoelektrotehničnih inštalacij, kot tudi inštalacij vodovoda in kanalizacije. Aktivno sem bil vključen tudi v projektiranje hidrostrojniške opreme vodnjakov na Petrovaradinski adi. V Pro Ingu sem delal do maja 1985, nato sem se zaposlil v JKP Vodovod in kanalizacija Novi Sad, po dokončanih projektih za vodnjake. Ena od prvih nalog v Vodovodu mi je bila opravljanje nadzora nad montažo projektirane opreme, kar je za mladega inženirja še posebno zadovoljstvo da lahko spremlja realizacijo svojih projektov. V JKP Vodovod in kanalizacija sem bil od takrat na različnih delovnih mestih, dobro sem spoznal delovne procese v vodovodu in kanalizaciji. Sedaj sem na delovnem mestu vodja vzdrževanja strojne opreme objektov vodovoda. V Vojvodina investu sem spoznal tudi Alberta Kužnerja, ki je delal kot projektant gradbene stroke in statik. Pogosto sva se znašla v istih teamih za projektiranje. Od tedaj datira tudi najino prijateljstvo, ki se je kasneje tudi razširilo tudi na področje filatelije in na delovanje v Društvu filatelistov Novi Sad in Društvu Slovencev Kredarica.

Vaša družina ?

Poročen sem z ženo Dušanko, v zakonu sva od 1984. Žena dela kot novinarka v novosadskem dnevnem listu Dnevnik. Starši na žalost niso več živi.

Vaše vezi s slovenstvom?

Mati Marija Gruden je Slovenka, rojena je leta 1927 v Ljubljani. Babica se je imenovala Marija, a dedek Ivan Gruden. Dekliški priimek moje babice je bil Turnšek. Na žalost je dedek Ivan zgodaj umrl leta 1931 od tuberkuloze v Bolu na Braču. Potem se je babica ponovno poročila za Josipa Boleta, ki je ravno tako bil dober človek do moje mame, kot pravi oče meni pa kot pravi dedek. V tem zakonu je mama dobila brata Josipa-Jožeka. Dedek Josip je bil državni uradnik službeno premeščen v Tuzlo, a vojna jih je zatekla v Nišu. Po vojni se selijo v Beograd. Moja starša sta se spoznala na Prvomajski paradi leta 1949. Babica je imela tri brate in sicer prvi Franko Turnšek- Franček je odšel v Francijo in delal v pomorstvu, Tone in Viktor Turnšek pa sta živela in delala v Ljubljani, v Rečici ob Savinji in Zagrebu. Naša žlahta v Sloveniji je bila velika, ono česar se spomnim je veliko družinsko srečanje v hotelu Merx v Celju leta 1971. Organiziral ga

je Franko Turnšek, bilo je več kot 100 prisotnih. Za Turnškove v Beogradu in Novem Sadu je Franko Turnšek spet organiziral srečanje v polovici osemdesetih let v hotelu Metropol v Beogradu. Na žalost nihče od Turnškovih, ki so živeli v Beogradu in Novem Sadu (babica, dedek, brat, oz. moj stric Josip in žena Divna, moji starši) ni več živ. Edina vez s sorodniki v Sloveniji sem ostal jaz. Seveda smo v stikih še naprej, v Sloveniji najbolj z maminim brati – strici in z njihovim potomstvom v Celju, Laškem in Zagrebu. A ono kar pa ostaja v trajnem spominu so počitnice preživete v Rečici ob Savinji in Mozirju, kopanje v Savinji, izleti v Logarsko dolino, odhajanje na Mozirsko kočo, Bled in Bohinj in dr. Glede na okoliščine me je tudi pogosto moja služba vodila v Slovenijo, v IMP in Litostroj v Ljubljani prav tako tudi hobi na srečanja filatelistov v Ljubljani. Na zadnje sem bil v Ljubljani junija letos. Posebno me je navdušila slovensko-srbska knjigarna. Seveda pa tudi vzpon z vlakcem na Stari grad.

Poslali ste nam fotografijo poštne znamke s podobo Davorina Jenka, ki jo je izdala Pošta Srbije. Kaj nam lahko rečete o tem?

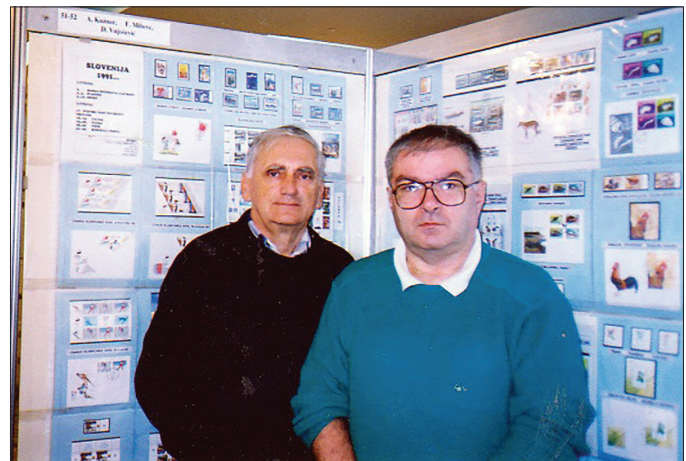
Poštna znamka posvečena Davorinu Jenku je pravzaprav skupna izdaja poštne uprave Slovenije in Srbije. Znamka je puščena v poštni promet 9. 11. 2015 po njeni promociji, ki je bila v Poštnem muzeju v Beogradu. Avtorica poštne znamke za obe izdaji je bila akademska slikarka mr. Marina Kalezić iz Beograda.

Davorin Jenko je bil znan slovenski a lahko rečemo tudi srbski skladatelj in dirigent. Rojen je v Dvorju 9. novembra 1835, umrl pa je v Ljubljani 25. novembra 1914. V obdobju od 1859 do 1862 je bil zborovodja Slovenskega pevskega društva na Dunaju in v tem času ustvaril popularne slovenske zborovske skladbe, med njimi tudi Naprej zastave slave, ki je kasneje postala himna Slovenije, sedaj pa je himna Vojske Republike Slovenije. V Srbijo prihaja v 60. letih 19. stoletja in nadaljuje svoje delo kot zborovodja Srbskega cerkvenega pevskega društva v Pančevu, potem pa od Kornelija Stankovića prevzema taktirko na čelu Beograjskega pevskega društva. Zagotovo je najbolj znan detalj o njegovem delovanju v Srbiji, da je avtor glasbe za komad Markova sablja, v katerem je prvič izvedena tudi pesem Bože pravde, današnja srbska himna. Markova sablja je prvič izvedena 1872 ob ustoličenju Milana Obrenovića.

Ali nam lahko poveste kakšno zanimivost?

Kot zanimivost lahko navedem, da sva poleg poslovnega sodelovanja Albert Kužner in jaz sodelovala tudi pri delovanju Društva filatelistov Novi Sad v katerem je Albert bil dolgoletni sekretar. V okviru aktivnosti Društva filatelistov Novi Sad sva sodelovala tudi pri organiziranju razstav, prav tako pa tudi pri organiziranju srečanj filatelistov. Eden od Albertovih filatelističnih simbolov so bili mostovi. Ni čudno,

saj je znano, da je bil po poklicu gradbenik, statik. Z velikim zadovoljstvom sem mu posredoval ves material o mostovih, ki bi prihajal k meni. Moja osnovna filatelistična preokupacija pa je zbiranje poštne znamke, poštne žigov in kuvert na temo tenisa. Seveda se ukvarjam tudi z zbiranjem znamk Srbije pa tudi Slovenije. Na razstavi Društva Slovencev Kredarica sem razstavil eksponat ob 85. Obletnici Prve slovenske znamke. V sodelovanju s Pošto Slovenije sem izdelal tudi svojo personalno poštno znamko, seveda so na fotografiji tudi teniški tereni. S filatelijo

se ukvarjam od malih nog, od prvega razreda osnovne šole. Najprej ob pomoči in nadzoru staršev, vendar so kmalu ta hobi prepustili samo meni. Razen znamk s prikazom tenisa me veseli tudi pisma, ki so potovala iz celega sveta na moj naslov. Seveda imam veliko pisem tudi iz Slovenije. Slovenska pošta izdaja zares lepe poštne znamke. Veseli me tudi raz-

stavljanje na razstavi. Letos sem del svoje zbirke razstavil v Apatinu, Bačkem Petrovcu in Temišvari. Razstavljanje v Temišvari je bila moja prva mednarodna razstava. Na njej sem dobil diplomu in medaljo.

Društvo Slovencev Kredarica in Vi?

V Društvo Slovencev Kredarice sva se skupaj z ženo včlanila 13. oktobra 2000, tako da sva sedaj ena izmed starejših članov. Od Alberta Kužnerja sva iz-

vedela za obstoj in delovanje Društva Slovencev Kredarica in z navdušenjem sprejela vabilo k včlanitvi. Starši so bili prav tako zadovoljni, saj je včlanitev v Društvo poseben vid ohranjanja družinske tradicije in družinskih vezi in ohranjanja stikov z Matico, Slovenijo. Ob večih priložnostih sem skupaj z Albertom Kužnerjem sodeloval na razstavah, ki jih je organiziralo Društvo Slovencev Kredarica. Ravno tako z ženo obiskujeva kulturno umetniške manifestacije, ki jih organizira Društvo, bila sva na proslavi 20. obletnice Društva in na prelepem koncertu v

Sinagogi. Društvo je seveda tudi vedno tu, če bi se obrnila nanj za nasvet ali pomoč.

Kaj bi sporočili članom društva?

Članom bi sporočil da aktivno sodelujejo pri aktivnostih. To je poseben kapital, saj se na ta način skozi aktivnosti Društva neguje slovenska kultura, jezik kot tudi vezi s Slovenijo. Obveznost članov Društva pa je tudi promoviranje njegovega delovanja.

Pogovor vodila: Marija Lovrić

Foto: Dušan Vujošević

NAŠI ČLANI POROČAJO

MEDNARODNO MLADINSKO POVEZOVANJE

Od 8. – 10. decembra 2017 sem se skupaj s tremi študentkami Sanjo Kovačević, Aleksandro Mijatović in Teodoro Ivanović iz Novega Sada udeležil srečanja mladih, ki ga je organiziral Klub študentov Lendava v okviru projekta »Mednarodno mladinsko povezovanje« v prostorih Mladinskega kulturnega inkubatorja Mansarda v Lendavi. Kot smo izvedeli na predavanju, se je ideja za izvedbo porodila pri sodelovanju na projektu Eu3doms, ki ga je izvajala tudi Občina Lendava. Osrednja tematika projekta »Eu3doms« je bila promocija štirih temeljnih svoboščin Evropske unije. Namen mladinskega srečanja je bil predvsem izmenjava mnenj in idej mladih, ki lahko pomagajo pri razvoju in vključenosti mladih v različnih krajih. Glavni cilj je bil povezati ideje in stališča vseh udeležencev ter tako pridobiti konkretna izhodišča in smernice, ki bi podkrepile kandidaturo Lendave za Evropsko prestolnico kulture leta 2025.

Na srečanje so povabili mlade iz Novega Sada (Srbija) in Héviz (Madžarska), slednji se žal zaradi slabega vremena srečanja niso udeležili. Mladi iz Novega Sada smo se organizatorjem zdeli še posebej primerni, saj je bil Novi Sad izbran za Evropsko prestolnico kulture za leto 2021 in tudi za Evropsko prestolnico mladih v letu 2019. Z nami so želeli poiskati konkretne rešitve in predloge za izboljšanje položaja mladih in same vključenosti le-teh tudi v njihovem kraju. Po prihodu smo si z organizatorji ogledali Božični bazar ter kulinarčno ulico. Nato smo se odpravili na večerjo, kjer so nam predstavili urnik za naslednji dan. Sobota je bila zelo delovna, začeli smo zgodaj

zjutraj. V MKI Mansarda smo imeli majhen zajtrk ter nadaljevali z vsebinskim delom. Sledila je predstavitev Lendave in projekta EPK, nato predstavitev delovanja in projektov KŠL, potem pa smo se na kratko predstavili. Po kratkem premoru smo si ogledali mesto Lendava ter njene znamenitosti. Obiskali smo tudi stolp Vinarium ter se po majhni pogostitvi vrnil v Mansardo, kjer smo imeli različne delavnice ter debate na vnaprej določena vprašanja, ki so se navezovala na mladinsko problematiko, kandidaturo Lendave za EPK in razvoj kraja. Po izčrpnih delavnicah je sledila še slavnostna večerja in večerno druženje. Zadnji dan smo obiskali Hišo vina Cuk, kjer so nas zelo prijazno dočakali in pogostili. Ponosen sem da sem lahko sodeloval pri projektu in delavnicah in upam da bo tovrstnih srečanj v prihodnosti še več.

Besedilo: Luka Maletin, študent 3. letnika na Ekonomski fakulteti v Ljubljani

POLETNA ŠOLA GORENJE PRI ZREČAH

Poleti 16. 07.-22. 07. 2017 šla sem v Gorenje pri Zrečah. Program za en teden je organiziralo Ministrstvo za izobraževanje, šolstvo in šport v sodelovanju s Centrom za šolske in obšolske dejavnosti. Otroci so prišli iz Italije, R. Srpske, Češke, Irske in R. Srbije. Otroci, ki smo prišli na tabor, smo dobili vezalko s številko sobe. Namestili smo se v sobe, pripravili postelje in odšli v telovadnico. Tam smo imeli socialne igre in spoznavni večer. Po igrah smo imeli delavnice, na delavnicah smo izdelali kocko z imenom, priimkom in risbicami, narisali smo, kaj želimo postati, narisali smo tudi športno dejavnost, ki nam je najljubša. Vsi smo tudi dobili plastificirano kartico z našimi imeni, ki smo jo ves čas morali nositi. Šli smo na izlet do Lovrenških jezer. Narava in pot sta nam bili zelo všeč! Jezera so majhna, ampak bilo jih je veliko in so čudovita. Naslednji den smo se pripravili za bazen v Termah Zreče. Ko smo prišli v toplice, smo se preoblekli in se začeli kopati. Razdelili so nas v skupine. Šli smo na tobogane, bilo je zelo zanimivo. Plavalimo in igrali odbojko. Imeli smo malico, to so bili krofi z marmelado. Bilo nam je zelo všeč in smo se imeli lepo. Potem smo vsi šli v trgovino in si kupili spomin-

ke. Pri pouku smo dokončali oba plakata. Učenci so narisali zastave držav, od koder prihajajo in napisali razglednice, ki so jih vzeli domov. Nato smo vadili in se pripravljali na jutrišnji nastop, prav tako so učenci napisali za časopis kratke predstavitve o sebi. Po odmoru smo tekmovali v kvizu Poznaš Slovenijo. Nekatera vprašanja so bila težja, druga lažja. V nadaljevanju smo se ukvarjali s Slovenijo in njenimi lepotami. Pouk je hitro minil. Po pouku smo se poslovili in se odpeljali vsak na svoj konec sveta.

Dora Mitrović

MAVRICA IN OBISK V KREDARICI

Društvo Slovencev Triglav iz Subotice je v soboto, 14. oktobra, organiziralo že 12. srečanje učencev dopolnilnega pouka slovenščine z vrstniki iz Slovenije, ki poteka pod naslovom Mavrica. Letos so se učencem iz Niša, Gudurice, Vršca, Novega Sada, Rume in Subotice predstavili vrstniki iz OŠ Jurija Dalmatina ter amaterski igralci iz JSKD Krško. Predsednica Slovenskega protestantskega društva Alenka Černelič Krošelj je mladim prenesla vrednote, ki jih ohranja društvo. Najmlajši učenci iz Srbije so spomin na Trubarjev Abecednik počastili s pesmicami o črkah, najstniki s prirejenim rapom skupine Jararaja o Trubarju, pomen izobrazbe pa so predstavili s skeči

in pesmicami o šoli. Gostje iz Krškega so udeležencem srečanja podarili domoljubne misli sošolcev, rap o protestantih in skeč o treh znamenitih možeh, ki so združeni v skulpturo v parku Jurija Dalmatina pri šoli. Amaterski igralci so uprizorili pogovor med Bohoričem in njegovim učencem Jurijem ter pričarali meščansko vzdušje Krškega z dobrotnico Josipino Hočevar in družino Romih. S to prireditvijo so se Slovenci v Srbiji pridružili praznovanju 500-letnice reformacije. Gostje iz Krškega so se na poti v Subotico ustavili v Novem Sadu, kjer jih je sprejelo vodstvo Društva Slovencev Kredarica.

Rut Zlobec

MALE SIVE CELICE V BANJA LUKI

V Židovskem centru v Banjaluki je v soboto 21. oktobra potekal kviz za Slovence v Bosni in Hercegovini. Organiziralo ga je Društvo Slovencev Triglav Banja Luka, pripravila in vodila sta ga Darko Hederih in Pavle Ravnohrib. To je bil peti kviz, na prejšnjih so tekmovalci odgovarjali na vprašanja o živalih, športu, hrani in vodi. Tokrat so se pomerili v znanju o Sloveniji: o njenih mestih, gorah, jezerih, znamenitostih, običajih in hrani. Ekipe učencev dopolnilnega pouka slovenskega jezika so prišle iz Tuzle, Kaknja, Zenice, Sarajeva, Teslića, Prijedora, Banjaluke in Slatine,

pridružili so se jim tudi gostje iz Srbije – iz Niša in Novega Sada. Najboljše znanje so pokazale učenke Društva Slovencev Lipa Prijedor, drugi so bili člani Združenja meščanov slovenskega porekla iz Tuzle, tretji pa domačini – člani Društva Slovencev Triglav Banja Luka. Ekipo Kredarice so predstavljale Dora Mitrović, Andrea Hribljan in Elena Polanec. Publika je uživala ob zanimivem tekmovanju in je ploskala vsem, saj so pokazali veliko znanja o Sloveniji. Po tekmovanju je sledilo druženje in odhod proti domu.

Besedilo in foto: Dora Mitrović

VEZ MED KORENINAMI IN VEJAMI...

Ohranjanje nacionalne, kulturne, jezikovne identitete je neprecenljivo za vsak narod. Če živiš v državi, v kateri si rojen, to ni tako težka naloga, saj živiš v okolju, v katerem govoriš in poslušаш materni jezik, v stiku si s tradicijo in kulturo. Če pa ti življenje nameni drugačno usodo in ga živiš daleč stran od svojih korenin, je to težja in odgovorna naloga. Za izseljence so njihova društva pomembni dejavniki za negovanje in ohranjanje identitete. Društva se prizadevajo za ohranjanje stikov z maternim jezikom in kulturo, kulturno-umetniškimi ustvarjanjem, izobraževanjem, medsebojnim spoznavanjem. V Srbiji, glede na popis prebivalstva iz leta 2002, živi 5104 Slovencev, kar je 0,07% prebivalstva. Nacionalni svet slovenske narodne manjšine združuje in usmerja delovanje 13 slovenskih društev, katerih aktivnosti so usmerjene v kulturno in izobraževalno delovanje, preko katerega se ohranja slovenska identiteta, jezik in kultura.

Izjemno vlogo za ohranjanje in razvijanje slovenščine pri Slovencih po svetu ima DPS. Pouk obiskujejo Slovenci in njihovi potomci. Izvajajo ga učitelji, ki so napoteni v tujino iz Slovenije. Naloga učiteljev ni le učence naučiti slovenski jezik temveč krepiti njihovo nacionalno identiteto in ohranjati stike s Slovenijo skozi povezovanje s slovenskimi šolami. V ta namen je 14. oktobra v Srbiji potekalo 12. srečanje učencev dopolnilnega pouka slovenščine z vrstniki iz Sloveni-

je. Organizator srečanja, poimenovanega Mavrica, je DS Triglav iz Subotice. Učencem iz Niša, Gudurice, Vršca, Novega Sada, Rume in Subotice pod vodstvom učiteljice DPS Rut Zlobec, so se pridružili učenci 9. razreda OŠ Jurija Dalmatina iz Krškega pod mentorstvom učiteljice slovenščine, Irene Hictaler Simončič. Dogodka so se udeležili tudi amaterski igralci KD Leskovec pri Krškem ter predsednica Slovenskega protestantskega društva, gospa Alenka Černelič Krošelj.

Najmlajši učenci iz Srbije so v spomin na Trubarjev abecednik počastili s pesmicami o črkah, starejši so se predstavili z rapom o Trubarju, s skeči in pesmicami. Učenci iz Krškega so svoj nastop poimenovali Ura slovenščine. Predstavili so domoljubne misli sošolcev, rap o protestantih in skeč o treh znamenitih možeh Krškega, ki so združeni v skulpturo v parku Jurija Dalmatina v Krškem. Igralci KD Leskovec pri Krškem so uprizorili pogovor med Bohoričem in njegovim učencem Jurijem ter pričarali meščansko vzdušje Krškega z dobrotnico Josipino Hočevar in družino Romih. S to prireditvijo so se Slovenci v Srbiji pridružili praznovanju 500-letnice reformacije. Ta zgodba je že zapisana v zgodovino, vendar daje luč prihodnosti. Vsem prisotnim je pustila sled v srcu in misel, da ni pomembno, kje živimo, vendar kdo smo. In da smo na dobri poti, da ohranjamo prave vrednote.

Svetlana Jović OŠ Jurija Dalmatina Krško

TRUBAR V NOVEM SADU

V soboto, 18. novembra, smo imeli učenci dop. pouka slovenščine z našo učiteljico dan odprtih vrat v okviru V. dnevov slovenske kulture, ki jih je organiziralo Društvo Slovencev Kredarica. Z nami so bili vrstniki iz slovenskih društev iz Sarajeva, Zenice in Kaknja, Bosna in Hercegovina, z učiteljico Matejo Kregar. Ob 500-letnici reformacije smo ob mentorstvu učiteljic in članice DS Kredarica Nine Stanimirov Veriš izdelovali protestantske letake v tehniki kolaža. Razdelili smo se v dve skupini. Na letake smo napisali Trubarjeve misli in misli učencev. V avli smo pripravili razstavo naših izdelkov. Z letaki bomo sodelovali na natečaju slovenskega Zavoda za šolstvo z naslovom Milenijci milenijcem. Na delavnici nas je obiskala pisateljica Marija Lovrić, članica DS Kredarica, ki je nekaj izvodov svoje slikanice Zvita kura podarila naši gostji, učiteljici Mateji Kregar. Bilo je zelo zabavno, spoznali smo nove prijatelje.

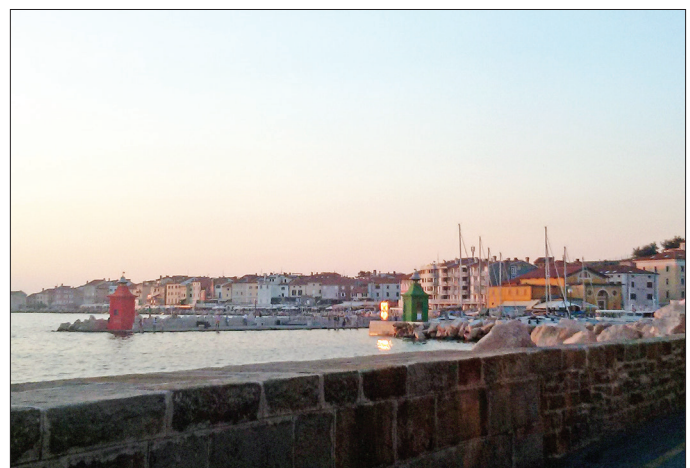
Besedilo: Elena Polanec

Foto: Olivera Veselinov

24. POLETNA ŠOLA SLOVENSKEGA JEZIKA V KOPRU

Že štirindvajseti Poletni tečaj slovenskega jezika na Slovenski obali HALO, TUKAJ SLOVENSKI MEDITERAN!, je potekal v Kopru od 10. julija do 21. julija 2017, v organizaciji Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem. Poletni tečaji so namenjeni vsem, ki bi se radi naučili slovenskega jezika ali svoje znanje slovenščine še izpopolnili, spoznali Slovenijo in njeno kulturo, hkrati pa preživeli dva prijetna poletna tedna na morju. Letos sem obiskovala pouk slovenščine na Poletni šoli v Kopru. To mi pa je bilo prvič da sem šla na slovensko morje in je name pustilo močan vtis. Morje je bilo toplo in čisto. Obala je bila urejena. Ljudje so bili prijazni. V Kopru ni bilo veliko turistov. To je tudi pristaniško in zelo lepo mesto in šesto največje mesto v Sloveniji.

Mesto ima dva uradna jezika, poleg državnega jezika slovenščine tudi italijanščino, ki je obvezen predmet v koprskih osnovnih in srednjih šolah, saj Koper leži na dvojezičnem območju na meji z Italijo. Ob mestu je mednarodno tovarno pristanišče Luka Koper, edino tovrstno v Sloveniji. Kulturne ustanove, ki preraščajo krajevni pomen, so: bogata študijska knjižnica, Pokrajinski muzej. Obsežen luški kompleks,

novi poslovni središče in nove primestne stanovanjske četrti so močno spremenile podobo mesta. Poleg Kopra smo obiskali tudi druga obalna mesta kot npr. Izolo, Piran, Portorož in Trst. V Piranu in Portorožu je bilo veliko turistov. Na poletni šoli sem spoznala zelo veliko novih prijateljev iz različnih držav, vendar sem tudi srečala stare prijatelje, ki jih poznam iz poletne šole iz Ljubljane. Vrnila sem se domov polna prijetnih vtisov.

Besedilo in foto: Ana Mitrović

UTRINKI Z GOSTOVANJA MOJA DOMOVINA

Od 24-26. junija so člani društva bili na kulturnem obisku v Sloveniji. Obisk Ptuja z bogato zgodovino od rimskih časov s prekrasnim jedrom in Ptujskim gradom se ne more pozabiti. Naslednje mesto je lep čist Maribor, potem Oplotnica, pogostitev, proslava in druženje z zborovskim in recitatorskim delom v zelo lepi baročni cerkvi sv. Barbara. Ljuba Slovenija, ljubi Slovenci! Ljubezen in dobrot na vse strani, to občuti duša in srce. Škoda je, ker takšni lepi časi zelo hitro minejo.

dr. Aleksandar Cvejić

Naše potovanje Slovencev iz Novega Sada se je začelo v Ptuj. Ko smo vstopili v Slovenijo, je občutek drugačen, ker sem v svoji deželi, ki ji pripadam.

Obisk mesta se je začel na mostu reke Drave. Uživali smo v razgledu Ptujkega gradu na Grajskem griču, Orfejevega spomenika iz rimskega obdobja, ki je kulturni spomenik državnega pomena. Potovanje smo nadaljevali v Maribor. Po nastanitvi smo večer izkoristili za sprehod zraven reke Drave. Naslednji dan so nas zelo lepo sprejeli prijazni domačini Oplotnice. Pripravili so okusno kosilo za vse. Potem smo šli v cerkev na vrhu hriba. Cerkev je veličastna in smo tudi recitatorji in zbor Kredarice imeli z domačini nastop. Druženje je bilo nepozabno. Zadnji dan smo posvetili prostovoljnemu obisku mesta Maribor in nadaljevali potovanje proti Novemu Sadu. Spomin bo ostal vedno v mojem srcu.

Milica Cvejić

PO POTI PRIMOŽA TRUBARJA

Primož Trubar je bil človek preprostega rodu, ki se je prebil med največje mislece prebujajoče se Evrope. S svojim versko reformatorskim delom je Trubar postavil temelje slovenskemu knjižnemu jeziku in slovenski kulturi. Leta 1550 je pripravil za tisk prvi slovenski knjigi Katekizem in Abecednik. Primož Trubar je bil rojen na Raščici leta 1508 v ugledni družini mlinarja Miha Trubarja. Leta 1520 odhaja na Reko kjer se srečuje s hrvaškim jezikom. Zaradi stalne turške nevarnosti je šolanje nadaljeval v Salzburgu. Preživljal se je in šolal s petjem za kar je imel talent. Kot pevec je odšel v Trst kjer je prepeval v škofijskem zboru. Primož

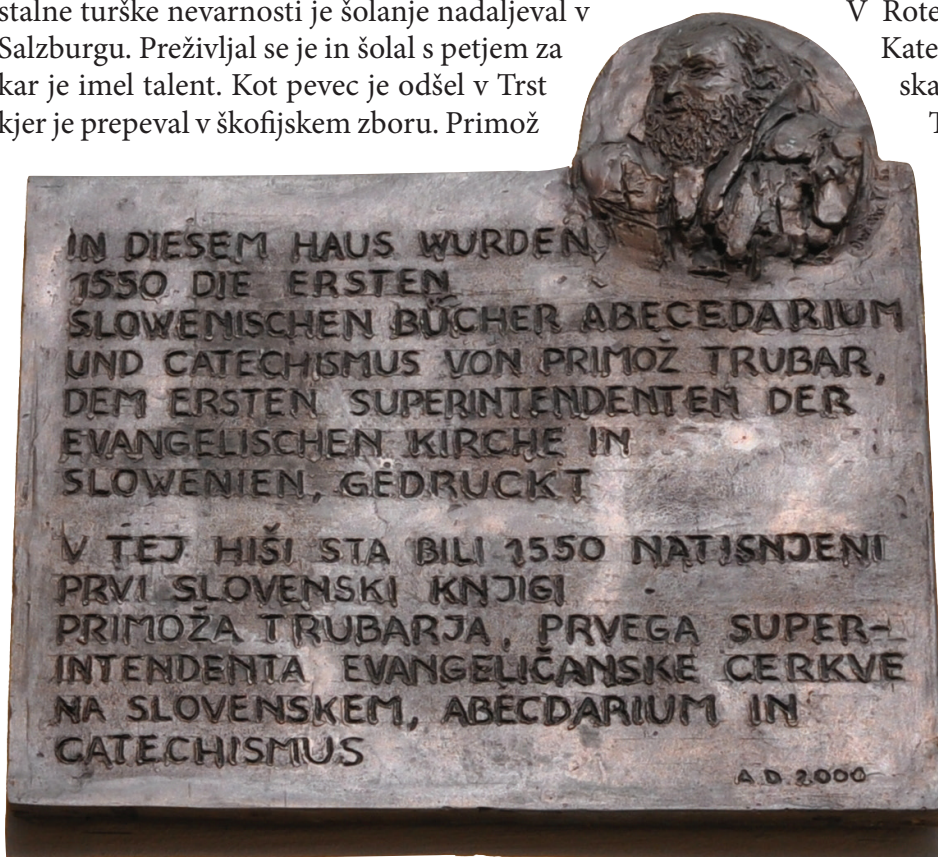
je bil glasbeno zelo izobražen in celo življenje pod velikim vplivom glasbe. Leta 1527 je odšel študirat na Dunaj. Prvo službo je opravljal v Laškem in Ljubljani. Primož je bil zelo dober govornik in je skozi svoje govore veličal protestantsko vero. Z nastopom novega ljubljanskega nadškofa Urbana, ki je bil nasprotnik protestantov, Primož je bil pregnan iz Ljubljane. Odšel je v Nemčijo, najprej v Nürnberg in potem v Rotenburg kjer je dobil službo in se prvič poročil.

V Rotenburgu je napisal slovenski knjigi Katekizem in Abecednik. Knjigi sta tiskani v starem univerzitetnem mestu

Tübingenu, kamor je rad zahajal. Vse kar je Trubar napisal je tiskano v Tübingenu. Primož se je zaradi službe spet vrnil v Ljubljano. Delovati je začel kot združevalec in reorganizator slovenske cerkve. Ker je s temi deli Trubar posegel v pravice deželnega kneza so ga leta 1564 obsodili in pregnali iz Ljubljane. Nato se je Trubar naselil v Derendingenu na Bavarskem, kjer je preživel svoja zadnja leta. Tu je umrl leta 1586 in je pokopan v tamkajšnji cerkvi sv. Gala.

Zelo težko je na kratko pisati o poti Primoža Trubarja, ker je njegova pot polna dogodkov o reformaciji kakor v Evropi tako tudi v Sloveniji.

Rumica Topić

SANJE IMAJO OKUS PO PIŠČANCU

Ona za zajtrk je tuje sanje. Od ostankov dela pletene klobuke, kosti pa daje svojemu psu. Rada ima zvok škripanja kosti. Vsako jutro po zajtrku gre v lov na duhove. Ona jih zna najti po občutku. Ona ima dolge zlate lase, iz katerih včasih raste cvetje. Ona to cvetje včasih prodaja na trgu, v zameno za ingver, pomaranče ali limone. Ona se rada igra skrivalnic s sencami. Ona ve, da se je sence bojijo. Ona vpleta duhove v kite svojih las. Ona greje tla s svojim korakom in se s prsti dotika drevesnih krošenj. Njen korak je lahek in neslišen. Ona ima poseben ples za vsako ulico skozi katero hodi. Ona se na skrivaj rokuje z vetrom in ga pozdravlja vselej, ko se srečata. Ona se rada sprehaja po mestu, ko ni še nikogar in na slepo zvoni na zvonec po blokih, vpijoč ljudem v slušalko, naj se zbudijo. Ona poljublja v čelo vsakogar, ki vstane pred šesto. Njena najljubša oseba je človek, ki napihuje balone iz milnice v središču mesta, saj on otroke zna spraviti v smeh a ne v jok. Ona vsak dan opoldne spleza na najvišjo streho najvišje zgradbe in od zgoraj pošilja navidezne poljube mimoidočim. Ona ne bere časopisa, ona bere ulice, korake in čas. Ona zna govoriti s pticami z gibi. Ona vse novice izve od njih. Ona ne razume besed,

ona razume pogled. Njena najljubša barva je zelena, ker ji pristaja k očem. Ona rada leži v travi in se dela nevidna. Ona rada lovi prah z vetrom. Njen najljubši letni čas je poletje, pozimi pa nosi bel plašč, da bi se stopila s snegom. Ona sneg raztopi s svojo sapo. Ona ne mara teme in ji rada nagaja, vendar se vedno pravočasno vrača domov. Ona pozimi prihaja zgodaj domov. Ona vedno naredi prizor iz svojega odhoda. Ona ima rada, če jo pogrešajo in poljublja ljudi v lica, potem ko jih dolgo ni videla, vendar jih nikoli ne gleda v oči. Ona zna pozdraviti podočnjake in popravlja našobljene ustnice v smeh. Ona ve da so nekatere noči težje od drugih in da se sanje lahko berejo s trepalnic. Ona ljudem spreminja barvo oči, ker ji je to zabavno. Ona ve, da ljudje poznajo njeno ime toda mislijo, da ona ne ve ničesar o njih. Ona ve, da to ni res. Ona je v hipu na milje daleč in blizu. Ona je povsod in nikjer. Ona ima rdeče pege po obrazu in ljudje se je bojijo dotakniti. Njena koža je zlata in peče ob dotiku. Ona ima svetlobna leta v rokah. Ona nosi čas okrog vratu v medaljonu. Ona ve vse skrivnosti Univerzuma toda njo nihče ničesar ne vpraša. Ona se imenuje Sonce.

Ksenija Golubović

DVA

Videla sem te kako mu prižigaš cigareto.
In njega kako se izogiba mojega pogleda.
Lesk se je preselil z enim ustnic na druge.
Moje ustnice pa so ostale hladne.
Prizor me je razpolovil
in vsaka polovica je postala eno.
Pri prvi se je srce vgnezdilo v sredino,
pri drugi pa na desno stran prsnega koša.
Nisem vedela ob ritmu katere naj diham,
pa sem sklenila zadržati sapo
kolikor je bilo to telesno možno.
Predstavljala sem si tvoje dihalne poti
in začela pluti po njih
medtem ko se je njegov glas slišal kot odmev
nečesa neznosnega tujega
in preveč znanega hkrati.
Osredotočila sem se na tvoje besede,
saj moje so vstopile globoko v pljuča
in se začele ovijati okrog kosti in me dušiti.
Besedam tvojim verjamem
saj me tvoje besede razumejo
Prav toliko da ni treba tebi.
Osredotočila sem se na tvoje ustnice
saj so moje suhe in razpokane

in ne znajo govoriti,
neme od nekega drugega jezika
a tebi bi lahko rekle vse
če bi vedele v katerem jeziku govoriš.
Osredotočila sem se na tvoje ustnice
one ki poskušajo izskočiti iz vratu
pahnjene s pritiskom tvojega glasu
in ose se skrivajo globoko pod kožo.
Talne vode v katerih bi se prostovoljno
utapljala
njegova je koža
bila na milimeter od moje
ločena s tkanino in leti
jaz pa sem želela
hoditi po tvoji z vrhovi prstov
in z nje pobirati zvezdni prah z jezikom
Videla sem sebe kako padam,
kako se vdiram med mesnate stene
vsako zgradbo uničeno do temeljev
samo z enim novim pogledom
in pomislila sem
kako bi tvoje oči
ob enem mežiku
zgradile znova vse

tvojim trepalnicam težkim kot svinec
povzpela bi se na streho stolnice
in tam videla svet takšen
kakršen je
kakršnega si želim gledati neznosno dolgo
v njegove oči nisem smela pogledati.

Zelena je barva ki ubija
a tvoje so črne luknje in zvezdno nebo
po katerem bi plavala do pozabe
bila bi meteorjev dež
skrit pod tvojimi vekami.

Ksenija Golubović

POHODNA POT PO BARAGOVİ ŽIVLJENJSKI POTI V OBČINI TREBNJE

Ob koncu tedna sem bila u Novem mestu na obisku pri Nataši in Bojanu. Ker je bilo sončno in lepo vreme, je Nataša predlagala, da gremo na krajši sprehod, ki bi se začel v Dobrniču v občini Trebnje. Bila sem navdušena nad predlogom in komaj čakala, da krenemo v našo dolensko avanturo.

Začetek je bil prav tu, v Dobrniču, majhnem kraju, ki se nahaja na cesti Žužemberk – Trebnje. Ta kraj je bogat s številnimi kraškimi jamami, vrtačami, uvalami, dobrško polje pa krasijo plodne njive in čudoviti vinogradi. V prvem delu sprehoda, od Dobrniča do Male vasi, smo za počasno hojo potrebovali 2 uri in pol. Prehodili smo okoli 6 kilometrov in spotoma videli najlepše dolenske vasi in na enem delu celo os-

tanke rovov jugoslovenske vojske iz druge svetovne vojne. V Mali vasi smo obiskali cerkev sv. Neže, se malo spočili in nadaljevali pot do Trebnjega, kjer je bil tudi naš cilj. Nekaj časa smo se zadržali u Mali vasi in obiskali Baragovo rojstno hišo, kjer nam je gospa Martina Lah nekaj več povedala o tem znanem slovenskom misionarju, škofu in raziskovalcu.

Pot smo nadaljevali po makadamski poti mimo pašnikov, skozi gozdi in preko cestnega in železniškega nadvoza do župnijske cerkve v Trebnjem in po več kot treh urah hoje smo bili na cilju. Zelo utrujeni, ampak srečni, smo se dolgo pogovarjali o zanimivem in lepem dnevu in delali načrte za novo pohodno turo.

Mirjana Krajnović

PO BARAGOVİ POTI

Lep poletni dan. Prišla sam v Slovenijo, ker je bil sestrin rojstni dan in sem jo hotela presenetiti. Preseñenje je bilo zelo uspešno. To vem ker je jokala od sreče. Moja sestra, njen mož, moj fant in jaz smo pili kavo in brali novice po internetu. Sestra je prebrala članek o Baragovi poti in smo se zmenili da gremo tja. Izgledalo je zelo zanimivo za obiskovanje. Odločili smo se da sprehod začnemo in končamo v Trebnjem.

Dvajset kilometrov je bil izziv za nas ki vedno gremo z avtom. Ampak ni bilo težko. Pogovarjali smo se, fotografirali cerkve, drevesa čudovitih oblik, Baragovo spominsko sobo in vse ostalo kar nam je bilo lepo in zanimivo. Navdušili so me prekrasni travniki, gozdne pote in čist zrak. Na koncu sprehoda smo bili utrujeni, ampak srečni ker bili vsi skupaj in obiskovali čudovite stvari. Bomo zagotovo prišli še enkrat!

Zorica Gačić

NAREDI SI SAM – IZDELAVA PRAZNIČNIH SVEČK

Prihaja k nam mračni del leta in če ni dovolj naravne svetlobe, naj se nam svetlikajo ročno izdelane svečke, obarvane z različnimi odtenki, lahko so tudi dišeče. Popestrili bomo čas nastopajočih praznikov vnašajoč v dom lepoto in veselje. Ali veste, kako se izdelujejo svečke? Predvsem zanimivo je in lahko.

Potrebujemo: močnejše steklene kozarčke, vosek – obarvan ali voščene otroške barvice za barvanje, povoščeno vrvico, majhne nalepke, svinčnike, lonca – en večji, en manjši, vodo, štedilnik. Najprej povoščeno vrvico nalepimo z dvema nalepkama navpično na dno kozarčka. V večji lonec nalijemo vodo, ga damo na štedilnik, da se segreje. V manjši

lonec damo vosek, položimo ga v vodo in mešamo z žlico. Vosek postane tekoč. Če želimo ga pobarvamo s koščki voščenenih barvic ali mu lahko ukapamo nekaj kapljic dišečega esenca. Pekoč vosek previdno vlijemo v kozarec in pustimo, da se strdi in ohladi. Da bi vrvica ostala navpično v tekočem vosku, jo pritrdimo z vzporedno položenima svinčnikoma na robu kozarca. Sveče v raznih barvah so gotove in dišijo. Po volji kozarčke na zunanji strani še okrasimo.

Še en nasvet – uporabljajte rokavičke, saj je tekoč vosek hudo vroč!

Želim vam prijetne prihajajoče praznike!

dr. Svetlana Momčilović-Lučka

UTRINKI S PROSLAVE

Prešernov dan se praznuje 8. februarja. Letos leta 2017 je Društvo Slovencev Kredarica proslavilo 20. obletnico ustanovitve. V Srbskem narodnem gledališču je Kredarica priredila bogat kulturno-umetniški program in dokumentarni film o društvu. Zelo sem vesela, da sem delček in aktivna članica društva, ki se udeležuje pouka, kulturno-umetniških programov in drugih aktivnosti. Na prireditvi so bili znani gostje iz Slovenije in Novega Sada in so pohvalili delo in trud in prizadevanje društva. Lepo je slišati vtise in zadovoljstvo drugih ljudi o tem. Upam da bo obletnic še in da bomo ostali najboljše društvo Slovencev.

Milica Cvejić

Za Društvo Slovencev Kredarica je bil 8. februar pomemben dogodek, zato ker se ni samo praznovala obletnica Prešernove smrti, temveč tudi obletnica obstoja našega društva. Z vplivnimi ljudmi, člani

Društva Kredarica kot tudi člani drugih slovenskih društev in tudi številnim občinstvom, ki so prispevali da je bil praznik v polnem sijaju. Prireditve sta okrasili himni Slovenije in Srbije, lepe besede in priznanja posebnim ljudem za prispevek k razvoju društva Kredarica. Celoten dogodek je začinjen s slovensko glasbo in pesmi našega orkestra.

Maja Cvejić

Dne 8. 2. 2017 je bila v SNP Svečana akademija DS Kredarica-prvih dvajset let, kot prvo društvo Slovencev v Srbiji. V samem začetku številne težave, potem je Društvo Slovencev preraslo v pomembno društvo z odlično organiziranim poukom slovenščine za različne starostne skupine, mešani zbor, moški zbor in orkester z nalogo da skrbi za slovenski jezik in umetniško dediščino, vse z velikim uspehom.

Aleksandra Guljaš

FRANCE PREŠEREN

Znameniti slovenski pesnik je rojen na Gorenjskem v Vrbi 1800. leta. Kljub želji staršev da študira duhovništvo, odločil se je za pravo in končal na univerzi na Dunaju. Postal je doktor prava. Njegova ljubezen je bila poezija in njegov literarni svetovalec je bil njegov prijatelj Matija Čop. Prav njemu je

posvečen znani uvodni sonet Krst pri Savici. Primitiva Julija je dekle, ki jo je Prešeren ljubil in opeval v Sonetnem vencu. Umrl je v Kranju 1849. Njegov opus in številne pesmi predstavljajo čudovito Slovenijo in življenje tistega časa.

Aleksandra Guljaš

INTERVJU S PREDSEDNIKOM

Pri prejšnji uri slovenskega jezika nam je predvajan intervju Mire Adanje Polak, novinarka RTS s predsednikom Republike Slovenije, Borutom Pahorjem. Naša učiteljica slovenskega jezika, gospa Rut se je potrudila in posnela ta intervju, tako da smo bili

veseli da smo ga pogledali. Jaz sem bila vesela da sem ga videla:

- prvič zaradi tega, ker rada gledam oddaje, ki jih vodi M. Adanja, ker vedno ima zelo dobre in zanimive oddaje,

- drugič vesela sem, da sem iz oddaje tj. intervjuja spoznala nekaj iz življenjepisa privatnega življenja gospoda predsednika, ker nisem poznala njegove preteklosti ter časa njegovega odraščanja, šolanja itd...

V slovenskem parlamentu sem bila večkrat, ko sem še delala, medtem ko sem palačo predsednika države in njegovo pisarno prvič videla tako podrobno kot je v oddaji prikazano. Tudi sam pogovor je zelo lepo potekal, tako da sem pozorno poslušala.

Rumica Topić

DOBRODOŠLI DOMA 2017

Od 7-9. julija 2017 so se člani Upravnega odbora in člani Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada udeležili vseslovenskega srečanja Dobrodošli doma

2017 v Murski Soboti, ki ga organizira in podpira Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu. Društvo je 8. julija ob 15h sodelovalo v programu s predstavitvijo filma o nastanku društva z naslovom Prvih dvajset let. Člani so se udeležili osrednjega programa prireditve v dvorcu Rakičan, ki je trajal dolgo v noč, bili na ogledu mesta Murska Sobota in njegovih znamenitosti, v muzeju, predavanju o Plečniku in razstavi v mestni knjižnici, kjer je poleg Urada tudi Občina Murska Sobota kot soorganizator projekta ponudila vsebinsko bogat program še 7. in 9. julija. Skozi tok dogajanj so se družili z ostalimi društvi, ki so sodelovala na srečanju, se pogovarjali o skupnih načrtih in navezovali nove stike. Izjave za medije so dali za Radijo Slovenija za oddajo Slovincem po svetu, za Radio Veseljak in za Soboške novine, kjer so poudarili smisel in pomen manifestacije za negovanje slovenstva izven domovine in se zahvalili vsem, ki podpirajo delovanje društva.

Besedilo: Elza Ajduković, Foto: Đorđe Veselinov

ANSAMBEL DS KREDARICA NA KRANFESTU

Ansambel DS Kredarica je 21. in 22. julija 2017 nastopil na odru na prostem pred Prešernovim gledališčem na Kranfestu v Kranju. Poleg slovenskih naro-

dnih smo zaigrali vojvodinske narodne ter popularne zabavne skladbe. Bogata kulinarika je popestrila turistično ponudbo v središču mesta. V nedeljo smo obiskali okolico Kranja, Blejsko in Bohinjsko jezero ter se povzpeli na Šmarješko goro. Vsaka naravna znamenitost nas je očarala, še posebej Bohinj, ki je kljub množičnim turističnim obiskom ostal nedotaknjen. Tudi Ljubljana, kjer smo se ustavili, je prava prestolnica, ki spominja na srednjeevropska mesta z veliko turistov in znamenitostmi. Bili smo navdušeni in ponosni da smo sodelovali na Kranfestu. Zahvala Uradu za Slovence po svetu, ki je podprl gostovanje.

Besedilo: Milan Bireš, vodja ansambla

22. LJUBLJANSKI MARATON

Ljubljanski maraton je nedvomno zastavonoša in eden vzornejših množičnih tekov (krajši otroški teki, polmaraton, maraton) v Sloveniji in v regiji, ki se dogaja konec oktobra. Zanimanje za tek v zadnjih letih stalno narašča. Razlog je mogoče iskati v vedno večji ozaveščenosti ljudi o zdravem življenju, pravilni prehrani in športni aktivnosti. Začelo se je daljnega leta 1996, ko se je v Ljubljani zgodil prvi maratonski tek. Štartalo je 673 tekačev in tekačic, ki so bile v manjšini (8). Na štartu prvega maratona ni bilo nobenega tujega tekača. Najhitrejša maratonka, ki se je začela tedaj vpisovati v slovensko tekaško zgodovino, je Helena Javornik (2:37:58). Med 145 moškimi je bil najhitrejši Roman Kejžar (2:20:12). Organizatorji druge izvedbe maratona (944 tekačev) so imeli v mislih razvoj maratona v dveh smereh, v množičnost in v kakovost rezultatov najboljših. Zato so poskrbeli, da so že na drugem maratonu nastopili tudi tuji tekači. Glavna novost 4. Maratona (1586 tekačev) je bila uvedba merilnih čipov, motiv za izboljšanje rekorda proge pa je bil, poleg denarne nagrade, še avtomobil fiat 600. In na 6. Maratonu (2837 tekačev) je prvič nastopil Borut Pahor, tedaj predsednik slovenskega parlamenta. Na svojem prvem nastopu v Ljubljani se je odločil za kratek rekreativni tek. V naslednjih letih je večkrat teklen na 21 kilometrov.

Letošnji maraton je potekal 22. zapored in je sodelovalo 20.000 tekmovalcev. Če primerjamo število udeležencev od prvega do enaindvajsetega teka, vidimo, v kakšne razsežnosti se je razvil Ljubljanski maraton. Vsi veliki športni dogodki niso obarvani le tekmovalno, ampak imajo pomembno družabno noto. Letos se je v Sloveniji udeležilo 919 tekmovalcev iz Srbije (od 12.000), tako v skupinah kot individualno. Impresivna številka tako za organizatorje teka, kot tudi za turistični segment celotne zgodbe.

Letos je bilo prvič, da sem sodelovala na polmaratonu v Ljubljani. Organizacija tekmovanja je bila brezhibna. Za začetek iz razstave – odlične ponudbe, dobri popusti, zelo prijazni prodajalci in usposobljeni dajati koristne nasvete pri izbiri izdelkov. Z dobro založenostjo opreme, so bila predavanja o izboljšanju delovanja, tehnoloških inovacij, ki se izvajajo v opremi za vse, ki so želeli slišati vse nove, zanimive in uporabne stvari. Naslednja stvar, ki je ni mogoče zanemariti, je dejstvo, da je bila Ljubljana za dva dni zaprta za promet (sobota – otroški tek, nedelja – 10, 21, 42 km) in nisem opazila nobene živčnosti med meščani, kvečjemu – z vso njihovo srčnostjo za udeležence so nam bili celo v vzpodbudo.

Začetek teka – ali gužvaaaaa!!! Štartna ravnina je bila glede na predvidevan čas razdeljena po skupinah in vsak tekmovalec bi se lahko vključil v svojo skupino, če bi le v naprej vedel, za koliko bo dokončal načrtovano razdaljo. Postajališča za odmor so bila na 5, 10, 15 in 20 km in so vsebovala: vodo, izotonične napitke, čokolade, mandarine, banane, dekstrozo, na 19 km pa so se delili tudi geli!!! Na celotni poti so bili oboževalci, orkestri, animacije... V vsakem primeru dolgočasno ni bilo niti en trenutek. Poleg tekalcev v opremi so bili eni, ki so vodili v kostumih in dva fanta, ki sta izvajala trike s košarkaško žogo in pobrala aplavz vseh s katerimi so zamudili med seboj, videla pa sem tudi da je eden od udeležencev teklen maraton na berglah!!! Na cilju nas je pričakal župan Ljubljane Zoran Jankovič, ki je osebno vsakemu udeležencu dal medaljo. Nato diplomo... in vse tako logično, po vrsti, mirno, brez incidentov in tako naprej.

Kakorkoli že, Ljubljanski maraton je bil tek, ki mi je prav lahek in pravi užitek je bilo teči v tem mestu in skoraj zagotovo bom spet tekla naslednje leto in ga zelo priporočam vsakomur, ki si želi uživati in teči 21 ali 42 km.

Žaklina Klemen Mitrović

Društvo se za vsestransko podporo zahvaljuje predsedniku društva Ivanu Zavrtaniku z družino, družini Kekić, Veselinov, Veriš, Maletin, Ajduković, Juršić-Huzjan, Mariji Lovrić in vsem drugim članom društva, učencem dopolnilnega pouka, pevcem obeh pevskih skupin in članom ansambla, učiteljici Rut Zlobec, Draganu Domazetovu, še posebej pa družinam Jovanović, Jojkić-Polovina, Kosanović, Dimitrijević, Hribljan, Vehovec, Pejković, Milanović, Brkić, Polanec, Šumaruna, Fabijan, Lukić, Gantar, Golubović, Ivošev, ki so bili prijazni gostitelji učencem DPS iz BIH ter organizacijam v Sloveniji, Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Združenju slovenska izseljenska matica v Sloveniji, Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport ter Zavodu za šolstvo Republike Slovenije, in v Srbiji, Velesposlaništvu Republike Slovenije v Beogradu in velesposlaniku Vladimirju Gaspariču in njegovi soprogi Majdi Zorko Gasparič, častnemu konzulu Republike Slovenije v Vojvodini Rajku Mariću, metropolitu msgr. Stanislavu Hočevarju, Nacionalnemu svetu slovenske nacionalne manjšine v Srbiji, Kulturnemu centru Novi Sad in direktorju s sodelavci, Mestni upravi Novi Sad in županu s sodelavci, Pokrajinski Vladi in Pokrajinskemu in mestnemu sekretariatu za kulturo in obveščanje, Židovski občini, Baletni šoli in Glasbeni mladini, Srbskemu narodnemu gledališču, Mestni knjižnici Novi Sad in drugim.

Bilten "Kredarica" izhaja tromesečno. Uredniški odbor: Marija Lovrić - urednica, člani Elza Ajduković, Nevena Belić, Jasmina Veselinov, Nina Stanimirov Veriš, Đorđe Veselinov, Aleksandar Jovanović - tehnični urednik in priprava za tisk, Tisk: Simbol. Naklada: 300 izvodov. Izvod brezplačen. Naslov uredništva: Društvo Slovencev Kredarica, 21000 Novi Sad, Trg slobode 3. Telefon 021/427-106. E-mail: pisarna@kredarica.org. Rešenjem Sekretarijata za informisanje br.:105/651-00104/2002-01 od 19. novembra 2002. Bilten "Kredarica" upisan u Registar sredstava informisanja. Izhajanje številke je omogočil Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

CIP-Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
061.237 (497.113 Novi Sad)
urednica Marija Lovrić.- Let.1, št.1(marec 2001)-
- KREDARICA: bilten Društva Slovencev v
Novem Sadu 2001- Ilustr.; 30cm

Tromesečno
COBISS.SR-ID 223277807

ISSN1821-1070

